

Rady & tipy

Rýchly prehľad

→ Čo je toxoplazmóza?

Ochorenie spôsobené parazitom *Toxoplasma gondii*. Len v mačkách sa však tento parazit môže rozmnožovať a do prostredia je vylučovaný mačacím trusom.

→ Ako sa môže moja mačka nakaziť a čo sa stane ďalej?

Prostredníctvom infikovanej koristi a surovým mäsom. V čreve sa tvoria oocysty a sú vylučované trusom po dobu asi troch týždňov.

→ Ako môžem dokázať, že je moja mačka infikovaná?

Testom protilátok a zbernou vzorkou trusu z troch po sebe nasledujúcich dní.

→ Môže moja mačka ochoreť na toxoplazmózu?

Áno, ale ku klinickej infekcii dochádza zriedkavo.

→ Čo môžeme urobiť pre chorú mačku?

Ošetrovanie antibiotikami počas minimálne dvoch týždňov.

→ Toxoplazmóza a tehotenstvo

Infekcia negatívnej matky v prvom alebo druhom trimestri tehotenstva môže viesť k potratom, predčasným pôrodom a poruchám nenarodeného plodu.

→ Ako sa môže človek nakaziť?

Surovým mäsom, neumytým ovocím a zeleninou, pri práci v záhrade, transplantácii orgánov, kontaktom s mačacím trusom.

→ Ako sa môžeme chrániť?

Starostlivo variť/poriadne umývať potraviny, pri práci v záhrade nosiť rukavice, denne čistiť mačaciu toaletu.

Veterinárna prax

(pečiatka)

Servis

Tento informačný leták ako aj ďalšie dôležité informácie nájdete na našej webovej stránke

www.laboklin.sk

LABOKLIN s. r. o.
Laboratórium pre klinickú diagnostiku

SK

Tel. Líščie údolie 57
E-mail 842 31 Bratislava
Web labor.ba@laboklin.com
www.laboklin.sk

LABOKLIN

Toxoplazmóza Infekcia u zvierata a človeka

Rady & tipy

Informačné letáky od vášho veterinára
a LABOKLINU

Čo je toxoplazmóza?

Toxoplazmóza je ochorenie vyvolané parazitom *Toxoplasma gondii*. Toto infekčné ochorenie sa vyskytuje pomerne často a postihuje ako ľudí, tak aj veľa iných druhov cicavcov. Len v čreve mačiek sa však tento parazit môže rozmnožovať a do prostredia je vylučovaný mačacím trusom.

Ako sa môže moja mačka nakaziť a čo sa stane ďalej?

Mačky sa spravidla nakazia infikovanými **hľadavcami**, ale riziko nákazy je aj pri skrmovaní **surového mäsa**. V čreve mačky dochádza približne po 3 – 10 dňoch k tvorbe oocýst (vajčiek) toxoplazmiem. V priebehu 3 týždňov dôjde takto k vylúčeniu cca 600 miliónov oocýst trusom.

Ako môžem dokázať, že je moja mačka infikovaná?

Sérologický dôkaz protilátok môže dokázať kontakt mačky s parazitom. Na dôkaz vylučovania oocýst je možné vyšetriť **zbernú vzorku trusu** z troch po sebe nasledujúcich dní. Vyšetrenie sa potom opakuje trikrát, vždy v intervale jedného týždňa. K vylučovaniu oocýst spravidla dochádza len po primárnej infekcii, následne sa vyvinie u zvierťa imunita a ani opakovaná infekcia nevyvolá úplný vývojový cyklus parazita. Vylučovanie oocýst u infikovanej mačky je možné významne zredukovať podávaním vysokej dávky antibiotika.

Môže moja mačka ochoreť na toxoplazmózu?

Áno! U mačky dochádza ku klinickej infekcii len relatívne zriedkavo, ochorenie sa prejaví len v cca 10 % prípadov. Najčastejšími príznakmi sú poruchy nervového systému, ako sú záchvaty a nekoordinované pohyby. Možné je aj postihnutie pečene, dýchacieho systému a iné. Hnačka a zvracanie môžu byť sprievodným príznakom množiacich sa cýst toxoplazmiem (tachyzoitov) v čreve mačky.

Čo môžeme urobiť pre chorú mačku?

Vyšetrenie protilátok proti toxoplazmóze by mohlo objasniť infekčný status zvierťa. V prípade pozitivity by mala po konzultácii s veterinárnym lekárom nasledovať terapia. Keďže ide o veľmi perzistentnú infekciu, je potrebná terapia antibiotikom po dobu minimálne dvoch týždňov, niekedy aj dlhšie.

Aké je riziko pre človeka?

Toxoplazmóza je zoonóza (choroba zvierat prenosná prirodzenou cestou na človeka). Po primoinfekcii sa vyvinie za normálnych okolností doživotná protektívna imunita. Infekcia Toxoplazmou gondii prebieha u zdravých dospelých spravidla asymptomaticky, v niektorých prípadoch sa objavujú príznaky podobné chrípke. U osôb s oslabenou imunitou, ako sú pacienti s AIDS, staršie osoby alebo pacienti po transplantácii, môže mať infekcia toxoplazmou veľmi ťažký priebeh.

Toxoplazmóza a tehotenstvo

K infekcii nenarodeného plodu dochádza približne dva až tri týždne po nakazení sa pôvodne negatívnej (zdravej) matky. Prelomením placentárnej bariéry množiacimi sa tachyzoitmi toxoplazmiem vzniká zápal (placentitis). Pokiaľ dôjde k prvej infekcii matky v prvom alebo druhom trimestri tehotenstva, môžu byť následkom potrat, predčasný pôrod, prípadne ťažké poruchy nenarodeného plodu. Najčastejšie sa vyskytujú ťažké neurologické ochorenia, vývojové chyby alebo poruchy zraku. Ak sa infekcia vyskytne počas tehotenstva, včasná antibiotická liečba môže zabrániť následkom.

Ako sa môže človek nakaziť?

Infekcia je možná rôznymi spôsobmi.

Potraviny:

- surové a nedostatočne tepelne upravené mäso, predovšetkým z ošípanej, ovce a kozy, ale aj divina a hydinové
- neumyté ovocie, šalát a zelenina (kontaminovanou pôdou)

Práca v záhrade:

- Príjem oocýst z prachu, zeminy a piesku – mačky rady používajú susedovu záhradu ako „toaletu“.
- Oocysty zostávajú vo vlhkej zemi infekčné po dobu 18 mesiacov.

Medicína:

- Pri transplantácii orgánov, keď sú toxoplazma negatívne príjemcovi implantované orgány toxoplazma pozitívneho darcu a tieto sú infikované parazitmi.

Mačka:

- prenos pri čistení mačacej toalety, alebo veľmi úzkym kontaktom počas vylučovacej fázy

Ako sa môžem chrániť pred infekciou?

Potraviny:

- Varenie, prepečenie mäsa, pasterizácia teplotami nad 67°C ničí toxoplazmy.
- Zeleninu a ovocie pred požitím poriadne poumývať.

Práca v záhrade:

- Práca v záhrade by mala byť vykonávaná v rukaviciach, tehotné ženy by mali nosiť rúško, aby zabránili oronazálnej infekcii.
- Detské pieskoviská by sa mali v čase neprítomnosti detí resp. v noci prikrývať.

Mačka:

- Len tzv. sporulované (aktívne) oocysty sú infekčné: aktivácia nastane pri 23°C po cca 1 – 3 dňoch, pri 11°C po cca 21 dňoch.

Preto:

- Hygiena mačacej toalety by mala byť vykonávaná na dennej báze.
- Tehotné ženy by mali používať pri čistení mačacej toalety rukavice.
- Pretože toxoplazma je veľmi odolná voči dezinfekčným prostriedkom, doba pôsobenia by mala byť aspoň 10 minút alebo dezinfekcia by sa mala vykonávať vriacou vodou.